T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2016 / 220
KARAR NO : 2016 / 257
KARAR TR : 11.04.2016

ÖZET: 2918 sayılı Yasa'dan kaynaklanan sorumluluk davasının ADLİ YARGIYERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : A.Sigorta A.Ş.
Vekilleri :Av. N.Ö. & Av.A.A.
Davalı : Karayolları Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. K.Ş. & Av. A.Ş. (Adli Yargıda)
Av. D.Ç. I. (İdari Yargıda)

O L A Y : Davacı vekili, dava dilekçesinde özetle; davacı sigorta şirketinin sigortalısı M.E.Y.'ın maliki olduğu 27 RV 187 plaka sayılı aracın 25.02.2012 tarihinde C.K.'ün sevk ve idaresinde Divriği istikametinden Arapgir istikametine seyir halinde iken D-260-18 nolu Arapgir-Divriği Devlet yolunun 23 K.m. geldiğinde aracın hızlı olması, zeminin ıslak olması ve davalı Karayolları tarafından karayoluna serilmek üzere yolun ortasına dökülmüş bulunan kum yığınını geç fark etmesi nedeniyle yoldan çıkarak tek taraflı ve yaralanmalı kazanın meydana geldiğini, davalı kurumun 2918 sayılı Karayolları Trafik Yönetmeliğinin 19/B maddesini ihlal ettiğini belirterek; fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla 10.948,00 TL rücuen tazminatın davalıdan tahsili istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ: 17.09.2013 gün ve E:2013/195 K:2013/443 sayılı kararı ile, davanın kısmen kabulü ile, 10.150,00 TL'nin, ödeme tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan tahsili ile davacıya ödenmesine; bu hususta fazlaya dair talebin reddine dair karar vermiş ve verilen bu karar taraf vekillerince temyiz edilmiştir.

YARGITAY 17. HUKUK DAİRESİ:16.09.2014 gün ve E:2014/15124 K:2014/11858 sayılı kararında; "… davalı Karayolları Genel Müdürlüğü'nü hizmet kusuru nedeniyle dava etmiştir. Kamu hizmeti görmekle yükümlü olan davalı kamu hizmeti sırasında verdiği zararlardan dolayı özel hukuk hükümlerine tabi değildir. İdari karar ve eylemlerden doğan zararlar niteliğinde bulunan zararın ödetilmesi istekleri 11.2.1959 günlü ve 17/15 sayılı Yargıtay İçtihatı Birleştirme Kararında değinildiği üzere tam yargı davasının konusunu oluşturur. Bu davaların ise 2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 2. maddesi hükmünce idari yargı yerinde açılması gerekir. Yargı yolu dava şartlarından olup mahkemece resen incelenmesi ve dava dilekçesinin yargı yolu bakımından reddi gerekirken, işin esasına girilerek yazılı şekilde karar verilmesi doğru görülmemiştir…" şeklindeki gerekçe ile davalı Karayolları Genel Müdürlüğünün temyiz itirazlarının kabulüyle hükmün bozulmasına, bozma nedenine göre davacı vekilinin sair temyiz itirazlarının incelenmesine yer olmadığına dair karar vermiştir.

MALATYA 2. ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ:19.03.2015 gün ve E:2014/2008 K:2015/488 sayılı kararı ile Yargıtay bozma ilamına uyarak, bozma ilamındaki gerekçelerle görevsizlik kararı vermiş; karar temyiz edilmeksizin kesinleşmiştir.

Davacı vekili bu kez aynı istemle idari yargı yerinde dava açmıştır.

MALATYA İDARE MAHKEMESİ: 06.08.2015 gün ve E:2015/1121 K:2015/1063 sayılı kararında; "…2577 Sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 14.maddesinin 3/a bendinde, dilekçelerin görev ve yetki yönünden inceleneceği belirtilmiş; 15.maddesinin l/a bendinde de, 14.maddenin 3/a bendine göre adli ve askeri yargının görevli olduğu konularda açılan davaların görev yönünden reddine karar verileceği kurala bağlanmıştır.

19.01.2011 günlü ve 27820 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Tebligat Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un 110.maddesi ile 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 110.maddesinde değişikliğe gidilerek, işleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dâhil, bu Kanundan doğan sorumluluk davalarının, adli yargıda görüleceği kurala bağlandıktan sonra, yine aynı Kanun'un 15.maddesi ile 2918 sayılı Kanuna Geçici 21.madde eklenerek, bu Kanunun 110'uncu maddesinin birinci fikrasının göreve ilişkin hükmünün yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmayacağı belirtilmiştir.

Dava dilekçesi ve eklerinin incelenmesinden, davacı şirketin kasko sigortalısı olan 27 RV 187 plaka sayılı araç sürücüsünün 25.02.2012 tarihinde Divriği - Arapgir istikametinde seyir halindeyken yolda bulunan kum yığınına çarpması sonucu meydana gelen tek taraflı yaralamalı maddi hasarlı trafik kazası sonucu oluşan ve sigortalıya ödenen hasar bedelinin davalı idarenin kusur oranına isabet eden 10.948,00 TL'lik kısmının kazanın oluşumunda davalı idarenin kusurlu olduğu iddiasıyla Malatya 2.Asliye Hukuk Mahkemesi nezdinde rücuen tazminat davası açtığı, bu davanın görev yönünden reddedilmesi ve bu kararın 10.07.2015 tarihinde temyiz edilmeksizin kesinleşmesi üzerine anılan maddi zarar miktarının 15.08.2012 tarihinden itibaren işletilecek yasal faiziyle birlikte tazminine karar verilmesi istemiyle bakılan

davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Yukarıda alıntısı yapılan 2918 sayılı Kanun'un 110.maddesinde, 6099 Kanun'un14.maddesiyle yapılan değişiklikle 2918 saydı Kanundan kaynaklanan uyuşmazlıkların görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunun belirtilmesi, anılan Kanuna yine 6099 sayılı Kanunun 15.maddesiyle eklenen geçici 21. maddesinde de, değişikliğin yürürlüğe girmesinden önce idari yargıda ve AYİM'de açılmış olan davalarda anılan hükmün uygulanmayacağının öngörülmesi karşısında, anılan kanun değişikliğinin yürürlüğe girdiği 19.01.2011 tarihinden itibaren 2918 sayılı Kanunun uygulanmasından kaynaklanan tazminat davalarının idare mahkemelerinde çözüme bağlanmasına olanak bulunmadığından ve iş bu davadaki uyuşmazlığın da, davalı idarenin 2918 sayılı Kanun uyarınca bir sorumluluğunun bulunup bulunmadığından kaynaklanması nedeniyle davanın esasına girilerek karar verilmesine yasal olarak olanak bulunmamaktadır…" şeklindeki gerekçe ile davanın 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunun 15/1-a maddesi hükmü uyarınca görev yönünden reddine karar vermiş, karara davalı vekilince itiraz edilmiş olup, Malatya Bölge İdare Mahkemesinin 05.02.2016 gün ve E:2015/2372 K:2016/210 sayılı kararı ile itirazın reddine, kararın onanmasına karar vermiş ve karar kesinleşmiştir.

Davacı vekili idari ve adli yargı yerlerince verilmiş olan görevsizlik kararları nedeniyle oluştuğunu ileri sürdüğü olumsuz görev uyuşmazlığının giderilmesi istemiyle başvuruda bulunmuştur.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Nuri NECİPOĞLU'nun Başkanlığında, Üyeler: Ali ÇOLAK, Yusuf Ziyaattin CENİK, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Süleyman Hilmi AYDIN, Mehmet AKBULUT ve Yüksel DOĞAN'ın katılımlarıyla yapılan 11.04.2016 günlü toplantısında:

İLK İNCELEME:Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari ve adli yargı dosyalarının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin işlemlerde herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Uğurtan ALTUN'un adli yargı, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, sigortalı aracın uğradığı hasarı ödeyen sigorta şirketinin, zararın idarece giderilmesi isteminden ibaret bulunan bir rücuen tazminat davasıdır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununun 1. maddesinde, Kanunun amacının karayollarında can ve mal güvenliği yönünden trafik düzenini sağlayacak ve trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri belirlemek olduğu; "Kapsam" başlıklı 2. maddesinde, bu Kanunun trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri bunların uygulamasını ve denetlenmesini ilgili kuruluşları ve bunların görev, yetki ve sorumluluk, çalışma usulleri ile diğer hükümleri kapsadığı ve bu kanunun karayollarında uygulanacağı; 10. maddesinde, yapım ve bakımdan sorumlu olduğu yolları trafik düzeni ve güvenliğini sağlayacak durumda bulundurmanın gerekli görülen kavşaklara ve yerlere trafik ışıklı işaretleri, işaret levhaları koymak ve yer işaretlemeleri yapmanın Belediye Trafik birimlerinin görev ve yetkileri arasında olduğu belirtilmiştir.

Öte yandan 2918 sayılı Yasanın 19.1.2011 günlü Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren 6099 sayılı Yasanın 14. maddesiyle değişik 110. maddesinde "İşleteni veya sahibi Devlet ve diğer kamu kuruluşları olan araçların sebebiyet verdiği zararlara ilişkin olanları dahil, bu Kanundan doğan sorumluluk davaları, adli yargıda görülür. Zarar görenin kamu görevlisi olması, bu fıkra hükmünün uygulanmasını önlemez. Hemzemin geçitte meydana gelen tren-trafik kazalarında da bu Kanun hükümleri uygulanır.

Motorlu araç kazalarından dolayı hukuki sorumluluğa ilişkin davalar, sigortacının merkez veya şubesinin veya sigorta sözleşmesini yapan acentenin bulunduğu yer mahkemelerinden birinde açılabileceği gibi kazanın vuku bulduğu yer mahkemesinde de açılabilir"; Geçici 21. maddesinde de "Bu Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının göreve ilişkin hükmü, yürürlüğe girdiği tarihten önce idari yargıda ve Askeri Yüksek İdare Mahkemesinde açılmış bulunan davalara uygulanmaz" denilmiştir.

Dosyaların incelenmesinden; davacı şirketin kasko sigortalısı olan 27 RV 187 plaka sayılı araç sürücüsünün 25.02.2012 tarihinde Divriği-Arapgir istikametinde seyir halindeyken yolda bulunan kum yığınına çarpması sonucu meydana gelen tek taraflı yaralamalı maddi hasarlı trafik kazası sonucu oluşan ve sigortalıya ödenen hasar bedelinin idarenin kusur oranına isabet eden 10.948,00 TL'lik kısmının ödenmesi istemiyle Karayolları Genel Müdürlüğü aleyhine dava açıldığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrasının iptali istemiyle Bursa 3.Asliye Hukuk Mahkemesi ve Batman 2.Asliye Hukuk Mahkemesince yapılan itiraz başvuruları üzerine konuyu inceleyen Anayasa Mahkemesi, şu gerekçesi ile anılan kuralı Anayasaya aykırı görmemiş ve iptal istemini oy birliğiyle reddetmiştir: "… Anayasa Mahkemesi'nin daha önceki kimi kararlarında da belirtildiği üzere, tarihsel gelişime paralel olarak Anayasa'da adli ve idari yargı ayırımına gidilmemiş ve idari uyuşmazlıkların çözümünde idare ve vergi mahkemeleriyle Danıştay yetkili kılınmıştır. Bu nedenle, genel olarak idare hukuku alanına giren konularda idari yargı, özel hukuk alanına giren konularda adli yargı görevli olacaktır. Bu durumda, idari yargının görev alanına giren bir uyuşmazlığın çözümünde adli yargının görevlendirilmesi konusunda kanun koyucunun mutlak bir takdir yetkisinin bulunduğunu söylemek olanaklı değildir. Ancak, idari yargının denetimine bağlı olması gereken idari bir uyuşmazlığın çözümü, haklı neden ve kamu yararının bulunması halinde kanun koyucu tarafından adli yargıya bırakılabilir. İtiraz konusu kural, trafik kazasında zarar görenin asker kişi ya da memur olmasına, aracın askeri hizmete ilişkin olmasına veya olayın hemzemin geçitte meydana gelmesi durumlarına göre farklı yargı kollarında görülmekte olan 2918 sayılı Kanun'dan kaynaklanan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görüleceğini öngörmektedir. İtiraz konusu düzenlemenin gerekçesinde de ifade edildiği gibi, askeri idari

yargı, idari yargı veya adli yargı kolları arasında uygulamada var olan yargı yolu belirsizliği giderilerek söz konusu davalarla ilgili olarak yeknesak bir usul belirlenmektedir. Aynı tür davaların aynı yargı yolunda çözümlenmesi sağlanarak davaların görülmesi ve çözümlenmesinin hızlandırıldığı, bu suretle kısa sürede sonuç alınmasının olanaklı kılındığı ve bunun söz konusu davaların adli yargıda görüleceği yolunda getirilen düzenlemenin kamu yararına yönelik olduğu anlaşılmaktadır. Öte yandan, 2918 sayılı Kanun'da tanımlanan Karayolu şeridi üzerindeki araç trafiğinden kaynaklanan sorumlulukların, özel hukuk alanına girdiği konusunda bir tartışma bulunmamaktadır. İdare tarafından kamu gücünden kaynaklanan bir yetkinin kullanılması söz konusu olmadığı gibi, aynı karayolu üzerinde aynı seyir çizgisinde hareket eden, bu nedenle aynı tür risk üreten araçlar arasında özel-kamu ayırımı yapılmasını gerektiren bir neden de yoktur._Açıklanan nedenlerle, itiraz konusu kural Anayasa'nın 2.,125. ve 155. maddelerine aykırı değildir. İtirazın reddi gerekir…" (Any. Mah.nin 26.12.2013 tarih ve E.2013/68, K.2013/165 sayılı kararı; R.G. 27.3.2014, Sayı: 28954, s.136-147.)

Anayasa'nın 158 inci maddesinin son fıkrasında " Diğer mahkemelerle, Anayasa Mahkemesi arasındaki görev uyuşmazlıklarında, Anayasa Mahkemesi'nin kararı esas alınır." denilmektedir. Anayasa Mahkemesi'nin yukarıda gerekçesine yer verilen kararı, yasa koyucunun idari yargının görevine giren bir konuyu adli yargının görevine verebileceğine, dolayısiyle 2918 sayılı Kanunun 110 uncu maddesinin birinci fıkrası ile öngörülen, bu Kanun'dan doğan tüm sorumluluk davalarının adli yargıda görülmesi düzenlemesinin Anayasa'ya aykırı bulunmadığına dair olup, esas itibariyle görev konusunda verilmiş bir karardır ve Anayasa'nın 158 inci maddesi uyarınca, başta Mahkememiz olmak üzere diğer yargı organları bakımından da uyulması zorunlu bir karar mesabesindedir.

Bu durumda, 2918 sayılı Yasanın 19.01.2011 tarihinde yürürlüğe giren 110. maddesi ile Anayasa Mahkemesi'nin işaret edilen kararı gözetildiğinde, bahsi geçen Kanun maddesinin karayollarında, can ve mal güvenliği yönünden trafik düzeninin sağlanarak trafik güvenliğini ilgilendiren tüm konularda alınacak önlemleri kapsadığı ve Kanunun, trafikle ilgili kuralları, şartları, hak ve yükümlülükleri, bunların uygulanmasını ve denetlenmesini, ilgili kuruluşları ve bunların görev yetki ve sorumlulukları ile, çalışma usullerini kapsadığı, dolayısıyla oluşan trafik kazası nedeniyle açılacak sorumluluk davalarının görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğu; meydana gelen zararın tazmini istemiyle açılan bu davanın da adli yargı yerinde çözümlenmesi gerektiği sonucuna varılmıştır.

Açıklanan nedenlerle, Malatya 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19.03.2015 gün ve E:2014/2008 K:2015/488 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Malatya 2. Asliye Hukuk Mahkemesinin 19.03.2015 gün ve E:2014/2008 K:2015/488 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 11.04.2016 gününde, Üye Süleyman Hilmi AYDIN'ın KARŞI OYU ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Nuri	Ali	Yusuf Ziyaattin	Alaittin Ali
NECİPOĞLU	ÇOLAK	CENİK	ÖĞÜŞ

Üye	Üye	Üye
Süleyman Hilmi	Mehmet	Yüksel
AYDIN	AKBULUT	DOĞAN

KARŞI OY

Uyuşmazlık Mahkemesi'nin 28.09.2015 gün ve E:2015/580 K:2015/592 sayılı kararında belirtmiş olduğum düşünce doğrultusunda sayın çoğunluğun görüşüne katılamıyorum. 11.04.2016

ÜYE
Süleyman Hilmi AYDIN